

22005A1230(04)

L 348/28

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

30.12.2005.

SPORAZUM**o međunarodnom programu za zaštitu dupina****PREAMBULA**

STRANKE OVOGA SPORAZUMA,

SVJESNE DA u skladu s relevantnim odredbama međunarodnog prava sukladno Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora (Unclos) iz 1982., sve države imaju dužnost poduzeti mjere potrebne za zaštitu i upravljanje živim morskim resursima ili surađivati s ostalim državama;

NADAHNUTE načelima sadržanima u Deklaraciji o okolišu i razvoju iz Rija iz 1992. kao i željom za provedbu načela i normi Kodeksa ponašanja za odgovorno ribarstvo, koji je usvojen na Konferenciji Organizacije za hranu i poljoprivredu 1995.;

NAGLAŠAVAJUĆI političku volju međunarodne zajednice da doprinese povećanju učinkovitosti mjera zaštite i upravljanja ribarstvom putem Sporazuma o promicanju poštovanja međunarodnih mjera zaštite i upravljanja od strane ribarskih plovila na otvorenom moru, koji je usvojen na Konferenciji Organizacije za hranu i poljoprivredu 1993.;

PRIMJEĆUJUĆI da je na 50. Općoj skupštini Ujedinjenih naroda, sukladno rezoluciji A/RES/50/24, donesen Sporazum za provedbu odredaba Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982. u vezi sa zaštitom i upravljanjem pograničnim ribljim stokovima i vrlo migratornim vrstama (Sporazum Ujedinjenih naroda o pograničnim ribljim naseљima i vrlo migratornim vrstama);

POTVRĐUJUĆI obveze iz Sporazuma iz La Jolle iz 1992. i Panamske deklaracije iz 1995.;

NAGLAŠAVAJUĆI ciljeve otklanjanja smrtnosti dupina pri ribolovu tuna kružnom mrežom plivarićom u istoćnom Tihom oceanu i traženja ekološki neškodljivih načina ribolova velikih žutoperajnih tuna, bez ulova dupina;

PRIMAJUĆI NA ZNANJE važnost ribolova tuna kao izvora hrane i prihoda za stanovništvo stranaka kao i da mjere zaštite i upravljanja moraju biti upravljane tim potrebama i povesti računa o gospodarskim i društvenim posljedicama tih mjera;

PREPOZNAJUĆI da je slučajna smrtnost dupina znaćajno smanjena Sporazumom iz La Jolle;

UVJERENE da znanstveni dokazi pokazuju da je tehnika ribolova tuna zajedno s dupinima, u skladu s odredbama i postupcima koji su utvrđeni u Sporazumu iz La Jolle i iskazani u Panamskoj deklaraciji, pružila učinkovitu metodu za zaštitu dupina i razumnu uporabu resursa tuna u istoćnom Tihom oceanu;

POTVRĐUJUĆI da višestrana suradnja predstavlja najučinkovitije sredstvo za postizanje ciljeva zaštite i održive uporabe živih morskih resursa;

PREDANE osigurati održivost ribljih naselja tune u istočnom Tihom oceanu i postupno smanjiti slučajne smrtnosti dupina pri ribolovu tuna u istočnom Tihom oceanu praktično na nulu; radi izbjegavanja, smanjenja i minimiziranja slučajnog ulova i bacanja nedoraslih tuna i slučajnog ulova neciljanih vrsta, te uzimajući u obzir međupovezanost vrsta u ekosustavu,

SPORAZUMJELE SU SE:

Članak I.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma:

1. „tuna” znači vrsta podreda *Scombroidei* (Klawe, 1980.) uz izuzeće roda *Scomber*;
2. „dupini” znači vrste obitelji *Delphinidae*, povezane s ribolovom žutoperajne tune na području Sporazuma;
3. „plovilo” znači plovilo koje lovi tune kružnom mrežom plivaricom;
4. „stranke” znači države ili organizacije regionalne gospodarske integracije, koje su se pristale obvezati ovim Sporazumom i za koje je ovaj Sporazum na snazi;
5. „Organizacija regionalne gospodarske integracije” znači organizacija regionalne gospodarske integracije na koju su njezine države članice prenijele nadležnost nad pitanjima iz ovog Sporazuma, uključujući ovlasti za donošenje odluka u pogledu predmetnih pitanja, koje obvezuju njezine države članice;
6. „IATTC” znači Međuamerička komisija za tropske tune;
7. „Sporazum iz La Jolle” znači instrument koji je donesen na međuvladinom sastanku održanom u lipnju 1992.;
8. „Međunarodni program za zaštitu dupina” znači međunarodni program utvrđen sukladno ovom Sporazumu na temelju Sporazuma iz La Jolle koji je oblikovan, izmijenjen i proširen u skladu s Panamskom deklaracijom;
9. „Program promatranja na brodu” znači program definiran u Prilogu II.;
10. „Panamska deklaracija” znači Deklaracija potpisana u Panama Cityju, Republika Panama, 4. listopada 1995.;

11. „direktor” znači direktor Istraživačkog odbora IATTC-a.

Članak II.

Ciljevi

Ciljevi ovog Sporazuma su:

1. postupno na nulu smanjiti slučajne smrtnosti dupina pri ribolovu tuna kružnom mrežom plivaricom na području Sporazuma utvrđivanjem godišnjih granica;
2. otkloniti smrtnosti dupina pri takvom ribolovu, razvijati ekološki neškodljive načine ribolova velikih žutoperajnih tuna, koji isključuju ulov dupina;
3. osigurati dugoročnu održivost ribljih naselja tune na području Sporazuma kao i morskih resursa povezanih s tim ribolovom, uzimajući u obzir međupovezanost vrsta u ekosustavu s posebnim naglaskom na, *inter alia*, izbjegavanje, smanjenje i minimiziranje usputnog ulova i bacanja nedoraslih tuna i neciljanih vrsta.

Članak III.

Područje primjene Sporazuma

Područje primjene ovog Sporazuma (područje Sporazuma) definirano je u Prilogu I.

Članak IV.

Opće mjere

Stranke u okviru IATTC-a:

1. poduzimaju mjere za osiguranje zaštite ekosustava kao i mjere zaštite i upravljanja radi osiguranja dugoročne održivosti naselja tuna i ostalih naselja živih morskih resursa povezanih s ribolovom tune kružnom mrežom plivaricom na području Sporazuma. Te mjere se temelje na najboljim raspoloživim znanstvenim dokazima te primjenjuju pristup predostrožnosti u skladu s relevantnim odredbama Kodeksa odgovornog ribarstva Organizacije za hranu i

poljoprivredu i Sporazuma Ujedinjenih naroda o pograničnim ribljim naseljima i vrlo migratornim vrstama. Njihov je cilj održavati ili obnoviti biomasu ulovljenih ribljih naselja na razini ili iznad razine koja omogućava najveći održivi prinos i održavati ili obnoviti biomasu povezanih naselja na razini ili iznad razine koja omogućava najveći održivi prinos; i

2. poduzimaju mjere u skladu sa svojim mogućnostima radi procjene ulova i usputnog ulova nedoraste žutoperajne tune i ostalih naselja živih morskih resursa u vezi s ribolovom tune kružnom mrežom plivaricom na području Sporazuma, te utvrđuju mjere u skladu s člankom VI. radi, *inter alia*, izbjegavanja, smanjenja i minimiziranja usputnog ulova nedorastlih tuna i usputnog ulova neciljanih vrsta radi osiguranja dugoročne održivosti svih tih vrsta, uzimajući u obzir međupovezanost vrsta u ekosustavu.

Članak V.

Međunarodni program za zaštitu dupina

Sukladno Međunarodnom programu za zaštitu dupina i poštujući ciljeve ovog Sporazuma, ugovorne stranke, *inter alia*:

1. ograničavaju na najviše pet tisuća godišnje ukupnu slučajnu smrtnost dupina pri ribolovu tuna kružnom mrežom plivaricom na području Sporazuma donošenjem i provođenjem odgovarajućih mjera, koje uključuju:

- (a) uspostavu sustava koji predviđa poticaje zapovjednicima plovila radi daljnjeg smanjivanja slučajne smrtnosti dupina s ciljem uklanjanja smrtnosti dupina u tom ribolovu;
- (b) u okviru IATTC-a uspostavu sustava tehničkog osposobljavanja i atestiranja za zapovjednike i posade ribarskih plovila u pogledu ribarskog alata i njegove uporabe kao i tehnika za spašavanje i zaštitu dupina;
- (c) u okviru IATTC-a promidžbu i potporu istraživanjima za poboljšanje alata, opreme i ribolovnih tehnika, uključujući tehnike koje se koriste u ribolovu tuna zajedno s dupinima;
- (d) uspostavu nepristranog sustava za dodjelu granica smrtnosti dupina u skladu s prošlogodišnjim gornjim granicama smrtnosti dupina, sukladno prilogima III. i IV.;

- (e) zahtjev da njihova predmetna plovila, kojima je dodeljena granica smrtnosti dupina ili koja na drukčiji način djeluju na području Sporazuma, poštuju operativne zahtjeve iz Priloga VIII.;

- (f) uspostavu sustava za praćenje i provjeru ulova tuna sa i bez ubijanja ili ozbiljnih povreda dupina na temelju elemenata iz Priloga IX.;

- (g) potpunu i pravodobnu razmjenu znanstveno-istraživačkih podataka koje stranke prikupljaju sukladno ovom Sporazumu; i

- (h) provedbu istraživanja u smislu traženja ekološki neškodljivog načina ribolova žutoperajnih tuna, koji isključuje ulov dupina;

2. utvrđuju godišnje gornje granice smrtnosti dupina po ribljem naselju te preispituju i procjenjuju učinke tih gornjih granica u skladu s Prilogom III.; i

3. preispituju mjere na sastanku stranaka.

Članak VI.

Održivost živih morskih resursa

Prema članku IV. stranke se obvezuju u okviru IATTC-a razvijati i provoditi mjere za osiguranje dugoročne održivosti živih morskih resursa, u vezi s ribolovom tuna kružnom mrežom plivaricom na području Sporazuma, pri čemu uzimaju u obzir međupovezanost vrsta u ekosustavu. U tu svrhu, stranke, *inter alia*:

1. razvijaju i provode program za procjenu, nadzor i minimiziranje usputnog ulova nedorastlih tuna i neciljanih vrsta na području Sporazuma;
2. u najvećoj mogućoj mjeri razvijaju i zahtijevaju uporabu selektivnih, ekološki neškodljivih i isplativih ribolovnih alata i tehnika;
3. zahtijevaju da njihova plovila koja djeluju na području Sporazuma puste, u najvećoj mogućoj mjeri, žive slučajno uhvaćene morske kornjače i ostale ugrožene vrste; i

4. zahtijevaju da IATTC započne istrage radi procjene da li ribolovne mogućnosti plovila koja love na području Sporazuma predstavljaju prijetnju održivosti ribljih naselja tuna i ostalih živih morskih resursa, koji se pojavljuju u tom ribolovu, i u tom slučaju ispituju moguće mjere i preporučuju njihovo usvajanje kadgod je primjereno.

Članak VII.

Provedba na nacionalnoj razini

Svaka stranka u skladu sa svojim zakonima i postupcima donosi potrebne mjere za osiguranje provedbe i poštovanja ovog Sporazuma, uključujući prema potrebi donošenje odgovarajućih zakona i propisa.

Članak VIII.

Sastanak stranaka

1. Stranke se periodično sastaju radi razmatranja pitanja u vezi provedbe ovog Sporazuma i donošenja odgovarajućih odluka.
2. Redovan sastanak stranaka održava se barem jednom godišnje, po mogućnosti zajedno sa sastankom IATTC-a.
3. Stranke mogu također, prema potrebi, održati izvanredni sastanak. Ti se sastanci sazivaju na zahtjev bilo koje stranke, pod uvjetom da većina stranaka podupire taj zahtjev.
4. Sastanak stranaka pretpostavlja nazočnost kvoruma. Kvorum je postignut kad je većina stranaka prisutna. To se pravilo također primjenjuje na sastanke pomoćnih organa uspostavljenih u okviru ovog Sporazuma.
5. Sastanci se održavaju na španjolskom i engleskom, a dokumenti o sastanku stranaka pripremaju se na oba ta jezika.

Članak IX.

Odlučivanje

Sve se odluke stranaka na sastancima sazvanima sukladno članku VIII. donose konsenzusom.

Članak X.

Znanstveni savjetodavni odbor

Zadaće Znanstvenog savjetodavnog odbora, uspostavljenog sukladno Sporazumu iz La Jolle, utvrđene su u Prilogu V. Znanstveni savjetodavni odbor sastoji se i djeluje u skladu s odredbama Priloga V.

Članak XI.

Nacionalni znanstveni savjetodavni odbor

1. Svaka stranka, u skladu sa svojim zakonima i postupcima, uspostavlja Nacionalni znanstveni savjetodavni odbor (Natsac) od nezavisnih kvalificiranih stručnjaka iz javnog ili privatnog sektora kao i iz nevladinih organizacija, uključujući, *inter alia*, priznate znanstvenike.
2. Zadaće Nacionalnog znanstvenog savjetodavnog odbora su, *inter alia*, utvrđene u Prilogu VI.
3. Stranke vode računa da Nacionalni znanstveni savjetodavni odbor surađuje na redovnim i pravodobnim sastancima u ispitivanju podataka i statusa ribljih naselja kao i u izradi savjeta za postizanje ciljeva ovog Sporazuma. Ti se sastanci održavaju barem jednom godišnje zajedno s redovnim sastancima stranaka.

Članak XII.

Međunarodna komisija za preispitivanje

Zadaće Međunarodne komisije za preispitivanje (IRP), uspostavljene u skladu sa Sporazumom iz La Jolle, utvrđene su u Prilogu VII. Međunarodna komisija za preispitivanje sastoji se i djeluje u skladu s odredbama iz Priloga VII.

Članak XIII.

Programi promatranja na brodu

Program promatranja na brodu, uspostavljen sukladno Sporazumu iz La Jolle, provodi se u skladu s Prilogom II.

Članak XIV.

Uloga IATTC-a

Predviđajući da će IATTC odigrati važnu ulogu u koordiniranju provedbe ovog Sporazuma, stranke, *inter alia*, zahtijevaju da

IATTC pruži potporu tajništvu u obavljanju daljnjih zadaća, koje su utvrđene u ovom Sporazumu ili dogovorene u skladu s ovim Sporazumom.

Članak XV.

Financiranje

Stranke sudjeluju u troškovima potrebnim za postizanje ciljeva ovog Sporazuma uvođenjem i ubiranjem naknade za plovila čiji visinu utvrđuju stranke, ne dovodeći u pitanje ostale dobrovoljne financijske doprinose.

Članak XVI.

Poštovanje

1. Svaka stranka vodi računa da plovila pod njezinom jurisdikcijom učinkovito poštuju mjere koje su donesene u ovom Sporazumu ili su na temelju njega usvojene. Svaka stranka posebno jamči, *inter alia*, putem godišnjih programa atestiranja i inspekcije, da plovila pod njezinom jurisdikcijom poštuju:

- (a) operativne zahtjeve utvrđene u Prilogu VIII.; i
- (b) zahtjeve promatrača na brodu utvrđene u Prilogu II.

2. U pogledu kršenja, svaka stranka, uzimajući u obzir preporuke Međunarodne komisije za preispitivanje, u skladu sa svojim nacionalnim zakonima primjenjuje kazne koje su primjereno stroge kako bi učinkovito osigurala poštovanje odredaba ovog Sporazuma i mjera usvojenih sukladno njemu, te oduzele prekršiteljima povlastice proizašle iz njihovih nezakonitih djelatnosti. Kod ozbiljnih prekršaja, takve kazne uključuju odbijanje, privremeno oduzimanje ili ukidanje odobrenja za ribolov.

3. Stranke utvrđuju poticaje za zapovjednike i posade plovila s ciljem postizanja poštovanja ovog Sporazuma i njegovih ciljeva.

4. Stranke donose mjere suradnje, radi osiguranja poštovanja ovog Sporazuma, na temelju odluka koje su donesene u okviru Sporazuma iz La Jolle.

5. Svaka stranka smjesta izvješćuje Međunarodnu komisiju za preispitivanje o provedbenim mjerama poduzetim u skladu s ovim Sporazumom kao i o njihovim rezultatima.

Članak XVII.

Transparentnost

1. Stranke promiču transparentnost pri provedbi ovog Sporazuma, uključujući prema potrebi sudjelovanje javnosti.

2. Predstavnicima međuvladinih organizacija i predstavnicima nevladinih organizacija, koji se bave pitanjima relevantnima za provedbu ovog Sporazuma, daje se mogućnost da sudjeluju na sastancima stranaka sazvanima sukladno članku VIII., u svojstvu promatrača ili, prema potrebi, u nekom drugom svojstvu u skladu sa smjernicama i kriterijima utvrđenima u Prilogu X. Te međuvladine organizacije i nevladine organizacije imaju pravodoban pristup odgovarajućim informacijama koje podliježu pravilima postupka o pristupu takvim informacijama koje stranke mogu donijeti.

Članak XVIII.

Povjerljivost

1. Na sastanku stranaka utvrđuju se pravila o povjerljivosti za sva tijela koja imaju pristup informacijama sukladno ovom Sporazumu.

2. Neovisno o svim pravilima o povjerljivosti, koja se mogu donijeti u skladu s gornjim stavkom 1., osobe koje imaju pristup takvim povjerljivim informacijama mogu razotkriti te informacije u vezi s pravnim ili upravnim postupcima, ako nadležna vlast predmetne stranke to zahtjeva.

Članak XIX.

Suradnja s ostalim organizacijama ili aranžmanima

Stranke surađuju s podregionalnim, regionalnim i globalnim organizacijama ili dogovorima za zaštitu i upravljanje ribolovom s ciljem promicanja postignuća ciljeva iz ovog Sporazuma.

Članak XX.

Rješavanje sporova

1. Stranke surađuju radi sprečavanja sporova. Svaka stranka može se savjetovati s jednom strankom ili više njih u vezi bilo kojeg spora o tumačenju ili primjeni odredaba ovog Sporazuma radi postizanja zadovoljavajućeg rješenja za sve u najkraćem mogućem roku.

2. Ako se spor ne riješi takvim savjetovanjima u razumnom roku, predmetne stranke međusobno se savjetuju što je prije moguće kako bi spor riješile na miran način o kojem se odluče u skladu s međunarodnim pravom.

Članak XXI.

Prava država

Nijedna odredba ovog Sporazuma ne smije se tumačiti na način koji dovodi u pitanje ili ugrožava suverenitet, suverena prava ili jurisdikciju koju neka država ima u skladu s međunarodnim pravom, kao ni njezino stajalište ili mišljenja po pitanjima prava mora.

Članak XXII.

Nestranke

1. Stranke potiču sve države i organizacije regionalne gospodarske integracije iz članka XXIV. ovog Sporazuma, koje nisu stranke, da postanu stranke ovog Sporazuma ili da donesu zakone i druge propise u skladu s njegovim odredbama.

2. Stranke surađuju u skladu s ovim Sporazumom i međunarodnim pravom kako bi spriječile plovila koja plove pod zastavama država koje nisu stranke da obavljaju aktivnosti koje ugrožavaju učinkovitost ovog Sporazuma. U tu svrhu stranke, *inter alia*, upozoravaju nestranke o takvim aktivnostima njihovih plovila.

3. Stranke međusobno razmjenjuju, izravno ili preko direktora, informacije o aktivnostima plovila koja plove pod zastavom nestranaka, a koja ugrožavaju učinkovitost ovog Sporazuma.

Članak XXIII.

Prilozi

Prilozi čine sastavni dio ovog Sporazuma i, osim ako je izričito predviđeno drukčije, upućivanje na ovaj Sporazum uključuje upućivanje na priloge koji se na njega odnose.

Članak XXIV.

Potpis

Ovaj je Sporazum otvoren za potpisivanje u Washingtonu od 21. svibnja 1998. do 14. svibnja 1999. za države čija obalna crta graniči s područjem Sporazuma i za države ili organizacije

regionalne gospodarske integracije koje su članice IATTC-a ili čija plovila love tunu na području Sporazuma za vrijeme dok je Sporazum otvoren za potpisivanje.

Članak XXV.

Ratifikacija, prihvrat ili odobrenje

Ovaj Sporazum podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju potpisnica u skladu s njihovim domaćim zakonima ili postupcima.

Članak XXVI.

Pristup

Ovaj Sporazum ostaje otvoren za pristup svim državama ili organizacijama regionalne gospodarske integracije, koje ispunjavaju zahtjeve iz članka XXIV. ili su na drugi način pozvane da na temelju odluke stranaka pristupe Sporazumu.

Članak XXVII.

Stupanje na snagu

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu nakon datuma polaganja četvrtog instrumenta ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupa kod depozitara.

2. Nakon datuma iz stavka 1., za svaku državu ili organizaciju regionalne gospodarske integracije koja ispunjava zahtjeve iz članka XXVI., Sporazum stupa na snagu nakon polaganja njezinog instrumenta ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupa.

Članak XXVIII.

Rezerve

Rezerve prema ovom Sporazumu nisu dopuštene.

Članak XXIX.

Privremena primjena

1. Ovaj Sporazum privremeno primjenjuju države ili organizacije regionalne gospodarske integracije koje pisanim putem obavješćuju depozitara o pristanku na njegovu privremenu primjenu. Ta privremena primjena stupa na snagu od datuma primitka obavijesti.

2. Privremena primjena države ili organizacije regionalne gospodarske integracije prestaje stupanjem na snagu ovog Sporazuma za navedenu državu ili organizaciju regionalne gospodarske integracije ili nakon obavijesti u pisanom obliku u kojoj ta država ili organizacija regionalne gospodarske integracije obavješćuje depozitara o svojoj namjeri da okonča privremenu primjenu.

Članak XXX.

Izmjene

1. Svaka stranka može predložiti izmjene ovog Sporazuma tako da depozitaru dostavi tekst predloženih izmjena najkasnije 60 dana prije sastanka stranaka. Depozitar primjerak teksta dostavlja svim drugim strankama.

2. Izmjene ovog Sporazuma, koje se usvajaju konsenzusom na sastanku stranaka, stupaju na snagu na dan na koji su sve stranke kod depozitara položile instrumente ratifikacije, prihvata ili odobrenja.

3. Osim ako stranke ne odluče drukčije, prilozi ovom Sporazumu mogu se izmijeniti konsenzusom na bilo kojem sastanku

stranaka. Osim ako se ne dogovore drukčije, izmjene priloga za sve stranke stupaju na snagu nakon donošenja.

Članak XXXI.

Povlačenje

Svaka stranka može se povući iz ovog Sporazum u svakom trenutku nakon isteka 12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma za predmetnu stranku, tako da o povlačenju obavijesti depozitara pisanim putem. Depozitar ostale stranke obavješćuje o povlačenju u roku od 30 dana od primitka takve obavijesti. Povlačenje stupa na snagu šest mjeseci nakon primitka takve obavijesti.

Članak XXXII.

Depozitar

Izvornici ovog Sporazuma polažu se pri Vladi Sjedinjenih Američkih Država, koja njihove ovjerene primjerke šalje potpisnicama i strankama te Glavnom tajniku Ujedinjenih naroda radi unosa i objave, sukladno članku 102. Povelje Ujedinjenih naroda.

U POTVRDU TOGA dolje potpisani punomoćnici, od svojih vlada valjano ovlašteni za to, potpisali su ovaj Sporazum.

SASTAVLJENO u Washingtonu dvadeset prvog svibnja tisuću devetsto devedesetosme na engleskom i španjolskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

*PRILOG I.***PODRUČJE SPORAZUMA**

Područje Sporazuma obuhvaća područje Tihog oceana omeđeno obalama Sjeverne, Srednje i Južne Amerike i sljedećim linijama:

- (a) paralelom 40° N od obale Sjeverne Amerike do sjecišta s meridijanom 150° W;
 - (b) meridijanom 150° W do sjecišta s paralelom 40° S;
 - (c) i paralelom 40° S do sjecišta s obalom Južne Amerike.
-

PRILOG II.

PROGRAM PROMATRANJA NA BRODU

1. Stranke provode program promatranja na brodu u skladu s odredbama ovog Priloga. Kao sastavni dio ovog programa, svaka stranka može također provoditi svoj vlastiti nacionalni program promatranja u skladu s odredbama ovog Priloga.
2. Svaka stranka zahtijeva da njezina plovila s kapacitetom nosivosti većim od 363 metričke tone (400 kratkih tona), a koja plove na području Sporazuma, imaju promatrača na svakom ribolovnom putovanju na području Sporazuma. Najmanje polovica promatrača na plovilima svake stranke su IATTC promatrači; ostali promatrači mogu biti iz nacionalnog programa promatranja na temelju kriterija iz ovog Priloga kao i svih drugih kriterija koji su utvrđeni na sastanku stranaka.
3. Svi promatrači moraju:
 - (a) završiti tehničko osposobljavanje propisano smjernicama koje stranke donose;
 - (b) biti državljanin jedne od stranaka ili član znanstvenog tima IATTC-a;
 - (c) biti u stanju obavljati dužnosti navedene u stavku 4. ovog Priloga i
 - (d) biti navedeni na popisu promatrača koji vodi IATTC, ili stranke koja provodi taj program, ako su dio nacionalnog programa promatranja.
4. Dužnosti promatrača su, *inter alia*:
 - (a) prikupiti sve odgovarajuće informacije, potrebne za provedbu ovog Sporazuma, o ribolovnim djelatnostima plovila kojemu je promatrač dodijeljen;
 - (b) zapovjedniku plovila, kojemu je promatrač dodijeljen, staviti na raspolaganje sve mjere koje su stranke utvrdile u skladu s ovim Sporazumom;
 - (c) zapovjedniku plovila, kojemu je promatrač dodijeljen, staviti na raspolaganje svu evidenciju o smrtnosti dupina za to plovilo;
 - (d) pripremiti izvješća o informacijama prikupljenima u skladu s ovim stavkom i dati zapovjedniku plovila mogućnost da u takva izvješća uključi sve informacije koje zapovjednik može smatrati važnima;
 - (e) dostaviti ta izvješća direktoru ili odgovarajućem nacionalnom programu, kako bi se upotrijebila u skladu s Prilogom VII. stavkom 1. ovog Sporazuma; i
 - (f) obaviti druge zadaće o kojima se stranke dogovore.
5. Promatrači moraju:
 - (a) osim u mjeri u kojoj se to zahtijeva stavkom 4. točkama (d) i (e) ovog Priloga, tretirati povjerljivima sve informacije o ribolovnim djelatnostima plovila i vlasnika plovila i prihvatiti u pisanom obliku taj zahtjev kao uvjet za imenovanje promatrača;

- (b) poštovati zahtjeve utvrđene zakonima i propisima stranke koja ima jurisdikciju nad plovilom kojemu je promatrač dodijeljen, u onoj mjeri u kojoj takvi zahtjevi nisu u neskladu s odredbama ovog Priloga;
 - (c) suzdržati se od izdavanja ili ovjere bilo kakvih potvrda i drugih dokumenata o ribolovnim djelatnostima plovila, osim ako to stranke odobre; i
 - (d) poštovati hijerarhiju i opća pravila ponašanja koja vrijede za cjelokupnu posadu plovila, pod uvjetom da takva pravila ne utječu na dužnosti promatrača iz ovog Priloga i na obveze posade plovila iz stavka 6. ovog Priloga.
6. Odgovornosti stranaka i zapovjednika plovila prema promatračima uključuju, *inter alia*, sljedeće:
- (a) promatračima se dopušta pristup posadi plovila, te priboru i opremi iz Priloga VIII;
 - (b) promatračima se također na zahtjev dopušta pristup sljedećoj opremi, ako se ta oprema nalazi na plovilu kojemu su oni dodijeljeni, radi lakšeg obavljanja njihovih dužnosti iz stavka 4.:
 - i. oprema za satelitsku navigaciju;
 - ii. radarski zasloni, kad su u uporabi;
 - iii. dalekozori visoke performanse, uključivo tijekom potrage i okruživanja dupina radi lakše identifikacije, osim kad ih koristi osoblje plovila; i
 - iv. elektronička sredstva komunikacije;
 - (c) promatrači tijekom izvlačenja mreže i ulova imaju pristup radnoj palubi broda i svim primjercima, živima ili mrtvima, koji se iznesu na palubu plovila tijekom ribolova, radi prikupljanja bioloških uzoraka u skladu s programom promatranja na brodu ili onako kako zahtijevaju nadležne nacionalne vlasti u okviru nacionalnog programa promatranja;
 - (d) promatračima se osigurava boravak na bordu, uključujući smještaj, hranu i odgovarajuće sanitarne prostorije koje odgovaraju onima koje upotrebljava posada;
 - (e) promatračima se osigurava odgovarajući prostor za uredske poslove na zapovjednom mostu ili u kormilarnici, kao i prostor na palubi prikladan za obavljanje dužnosti promatrača; i
 - (f) stranke vode računa da zapovjednici, posada i vlasnici plovila ne priječe, zastrašuju, ometaju, podmićuju ili pokušavaju podmititi promatrača pri vršenju njegovih ili njezinih dužnosti.
7. Stranke moraju:
- (a) osigurati da svi promatrači iz njihovih odgovarajućih nacionalnih programa prikupljaju informacije na isti način koji se zahtijeva od promatrača IATTC-a; i
 - (b) pribaviti direktoru primjerke svih neobrađenih podataka, koje su promatrači pravovremeno prikupili u okviru svojih odgovarajućih nacionalnih programa, nakon završetka putovanja na kojem su ti podaci prikupljeni, kao i sažetke i izvješća usporediva s onima koja su dostavili promatrači IATTC-a.

8. Pravodobno, nakon svakog putovanja pod nadzorom promatrača IATTC-a, direktor dostavlja stranki pod čijom je jurisdikcijom plovilo obavljalo ribolov, primjerke svih neobrađenih podataka, sažetke i izvješća o putovanju na način koji je u skladu sa svim važećim zahtjevima o povjerljivosti.
9. Neovisno o odredbama ovog Priloga, ako direktor utvrdi da postavljanje promatrača iz programa promatranja na brodu nije praktično, plovilo pod jurisdikcijom stranke, koje lovi na području Sporazuma, bez okruživanja dupina, može koristiti osposobljenog promatrača iz nekog drugog međunarodnog programa, pod uvjetom da su stranke odobrile takav program, kako bi prikupio informacije za program promatranja na brodu i potvrdio direktoru da dotično plovilo ne okružuje dupine.
10. Plovilu s granicom smrtnosti dupina ne dodjeljuje se promatrač, osim ako se zapovjednik ribarskog plovila ne nalazi na popisu osposobljenih zapovjednika, koji se vodi u skladu s Prilogom VII. stavkom 1. točkom (e).
11. Promatračima iz programa promatranja na brodu može se po nahođenju direktora dodijeliti plovilo nestranaka, pod uvjetom da plovilo i zapovjednik plovila ispunjavaju sve zahtjeve ovog Priloga i druge važeće zahtjeve ovog Sporazuma. Direktor je obavezan pravodobno izvijestiti stranke o svim takvim dodjelama.
12. Naknade
 - (a) Stranke utvrđuju iznos godišnje naknade za plovila radi pokrića troškova programa promatranja na brodu. Naknade se izračunavaju na temelju kapaciteta nosivosti svakog plovila ili neke druge norme koju utvrđuju stranke.
 - (b) Kad stranka podnese direktoru popis plovila iz Priloga IV. ovom Sporazumu, ona također plaća naknade u američkim dolarima, utvrđene prema stavku 11. točki (a) ovog Priloga, i navodi za koja se plovila plaćaju naknade.
 - (c) Plovilu za koje naknade nisu bile plaćene na temelju stavka 11. točke (b) ovog Priloga ne dodjeljuje se promatrač.
13. Podaci promatrača
 - (a) Na temelju podataka promatrača utvrđuje se:
 - i. da li plovilo poštuje ili prelazi svoju granicu smrtnosti dupina;
 - ii. da li stranka poštuje ili prelazi svoju nacionalnu granicu smrtnosti dupina; ili
 - iii. da li flota poštuje ili prelazi godišnju gornju granicu smrtnosti dupina po ribljem naselju.
 - (b) Svaka stranka koja želi uložiti prigovor na podatke promatrača, mora obrazložiti svoje razloge Međunarodnoj komisiji za preispitivanje i takav prigovor potkrijepiti dokazima.
 - (c) Međunarodna komisija za preispitivanje će pregledati dokaze koje je pružila stranka i na sastanku stranaka donijeti preporuke na razmatranje.
 - (d) Stranke će preispitati dokaze i preporuke Međunarodne komisije za preispitivanje i donijeti odluku o utemeljenosti prigovora i eventualnim izmjenama podataka promatrača.

PRILOG III.

GODIŠNJE GORNJE GRANICE SMRTNOSTI DUPINA PO RIBLJEM NASELJU

1. Na sastanku u skladu s člankom VIII. ovog Sporazuma, stranke utvrđuju za sva riblja naselja dupina, koja se utvrđuju na sastanku stranaka na temelju najboljih raspoloživih znanstvenih dokaza, godišnju gornju granicu smrtnosti dupina po ribljem naselju, koja se kreće između 0,2 % i 0,1 % procijenjene najmanje veličine ($N_{\min}$), prema izračunu Nacionalne službe Sjedinjenih država za morsko ribarstvo ili prema istovrijednoj obračunskoj normi koju Znanstveni savjetodavni odbor može razviti ili preporučiti, pri čemu ukupna godišnja slučajna smrtnost dupina ni u kom slučaju ne smije prijeći 5 000 u skladu s odredbama ovog Sporazuma. U 2001. godini i nakon nje godišnja gornja granica po ribljem naselju iznosi 0,1 $N_{\min}$.
2. Stranke u 1998. ili što je prije moguće nakon toga provode znanstveno istraživanje i procjenu napretka prema cilju za 2001. godinu te prema potrebi razmatraju preporuke. Do 2001. godine, u slučaju da se godišnja smrtnost od 0,2 % $N_{\min}$ prekorači za bilo koje naselje dupina, sav se ribolov tog naselja i svih drugih miješanih jata u kojima se pojavljuju članovi tog naselja obustavlja za tu godinu. Počevši od 2001. godine u slučaju da se godišnja smrtnost od 0,1 % $N_{\min}$ prekorači za bilo koje naselje dupina, sav se ribolov tog naselja i svih drugih miješanih jata u kojima se pojavljuju članovi tog naselja obustavlja za tu godinu. U slučaju da se godišnja smrtnost od 0,1 % $N_{\min}$ prekorači za naselja istočnopacifičkih i atlantskih pještigovih dupina, stranke provode znanstveno istraživanje i procjenu te razmatraju daljnje preporuke.
3. Za potrebe ovog Sporazuma stranke upotrebljavaju sadašnju procjenu apsolutne količine za naselja dupina u istočnom Tihom oceanu, koju su Wade i Gerrodette predstavili Međunarodnoj komisiji za kitove 1992. na temelju podataka istraživanja za razdoblje od 1986. do 1990. provedenih na plovilima Nacionalne službe Sjedinjenih država za morsko ribarstvo, sve dok se stranke ne dogovore o ažuriranim podacima. Ta ažuriranja mogla bi proizlaziti iz analiza podataka budućih istraživačkih putovanja i pokazatelja količine kao i ostalih relevantnih podataka stranaka, IATTC-a i ostalih znanstvenih organizacija.
4. Stranke uspostavljaju sustav koji se temelji na izvješćivanju promatrača u realnom vremenu kako bi osigurale učinkovitu provedbu i poštovanje godišnje gornje granice smrtnosti dupina po ribljem naselju.
5. U roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, stranke uspostavljaju sustav za dodjelu godišnje gornje granice smrtnosti dupina po ribljem naselju za svako riblje naselje za sljedeću godinu i godine koje slijede. Taj sustav predviđa podjelu granica smrtnosti u stavku 1. ovog Sporazuma među plovilima stranaka koja imaju pravo na gornje granice smrtnosti dupina u skladu s Prilogom IV. Pri uvođenju ovog sustava, stranke uzimaju u obzir najbolje raspoložive znanstvene dokaze o podjeli i veličini predmetnih ribljih naselja i ostale varijable, koje stranke na svojem sastanku naknadno donose.

PRILOG IV.

GORNJE GRANICE SMRTNOSTI DUPINA

I. DODJELA GORNJIH GRANICA SMRTNOSTI DUPINA

1.
 - (a) Prije 1. listopada svake godine, svaka stranka drugim strankama preko direktora dostavlja popis plovila pod njezinom jurisdikcijom s kapacitetom nosivosti preko 363 metričke tone (400 kratkih tona), koja su za sljedeću godinu zatražila gornju granicu smrtnosti dupina za cijelu godinu, pri čemu navode sva ostala plovila koja će vjerojatno djelovati na području Sporazuma u sljedećoj godini.
 - (b) Prije 1. travnja svake godine, svaka stranka drugim strankama preko direktora dostavlja popis plovila pod njezinom jurisdikcijom s kapacitetom nosivosti preko 363 metričke tone (400 kratkih tona), koja su za istu godinu zatražila gornju granicu smrtnosti dupina za drugo polugodište.
2. Međunarodna komisija za preispitivanje do 1. studenoga svake godine ili kasnije, ako ona tako odluči, dostavlja strankama popis kvalificiranih plovila koja su podnijela zahtjev i ostvaruju pravo na gornje granice smrtnosti dupina za cijelu sljedeću godinu. Za gornje granice smrtnosti dupina za drugo polugodište Međunarodna komisija za preispitivanje do 1. svibnja svake godine ili kasnije, ako ona tako odluči, dostavlja strankama popis kvalificiranih plovila koja su podnijela zahtjev i ostvaruju pravo na dodjelu gornje granice smrtnosti dupina za drugo polugodište iste godine.
3. Za potrebe ovog Sporazuma, plovilo se smatra kvalificiranim:
 - (a) ako ima potvrde odgovarajućih nacionalnih tijela da posjeduje sav pribor i opremu za zaštitu dupina prema zahtjevima iz Priloga VIII.;
 - (b) ako su zapovjednik i posada završili priznato osposobljavanje za spašavanje i oslobađanje dupina, koja odgovara normama koje su stranke utvrdile na sastanku;
 - (c) ako je njegova nosivost preko 363 metričkih tona (400 kratkih tona);
 - (d) ako se zapovjednika smatra osposobljenim na temelju njegovih ili njezinih prethodno postignutih rezultata; i
 - (e) ako se plovilo ne smatra odbijenim na temelju odjeljka II. ovog Priloga.
4. Smatra se da plovilo ne ispunjava uvjete prema stavku 2. ako na dan zahtjeva sukladno stavku 1. ovog Priloga djeluje pod jurisdikcijom stranke, čiji važeći zakoni i propisi zabranjuju plovilima pod njezinom jurisdikcijom ulov tuna zajedno s dupinima; također gornja granica smrtnosti dupina ne dodjeljuje se nijednoj stranci radi pribavljanja povlastica za ribolov na području Sporazuma plovilima koja plove pod zastavom druge države, čiji važeći zakoni i propisi zabranjuju plovilima pod njezinom jurisdikcijom ulov tune zajedno s dupinima.
5. 98 % ili neki drugi nerezervirani udio sveukupne gornje granice smrtnosti dupina za ribolov, koji stranke mogu utvrditi (5 000 ili neka druga niža granica koju stranke mogu utvrditi) koristi se za izračun prosječne granice smrtnosti dupina za pojedino plovilo (ADML) i dijeli se između stranaka za sljedeću godinu prema stavku 5. ovog odjeljka.

6. Prosječna granica smrtnosti dupina izračunava se tako da se nerezervirani udio sveukupne granice smrtnosti dupina za ribolov utvrđen prema stavku 4. podijeli s ukupnim brojem plovila koja ispunjavaju uvjete i zahtijevaju granicu smrtnosti dupina za cijelu godinu. Raspodjela granica smrtnosti dupina među strankama utvrđuje se tako da se prosječna granica smrtnosti dupina za pojedino plovilo pomnoži s brojem plovila koja ispunjavaju uvjete i koja zahtijevaju granice smrtnosti dupina za cijelu godinu te djeluju pod jurisdikcijom svake od stranaka.
7. Preostali udio od 2 % ili drugi udio ukupne granice smrtnosti dupina, koji stranke mogu utvrditi za ribolov, zadržava se kao zasebna rezervna dodjela granice smrtnosti dupina (RDA), kojom direktor raspolaže prema svojem nahođenju. Svaka stranka može zatražiti da direktor dodijeli granice smrtnosti dupina iz te rezervne dodjele za plovila pod njezinom jurisdikcijom, koja uobičajeno ne love tunu na području Sporazuma, ali koja povremeno mogu htjeti sudjelovati u ribolovu na području Sporazuma u ograničenom opsegu, pod uvjetom da ta plovila kao i njezini zapovjednici i posada ispunjavaju radne uvjete i zahtjeve za osposobljavanje iz Priloga VIII. ovom Sporazumu i da su ispunjeni zahtjevi iz stavaka 2. i 3. ovog odjeljka. Sve slučajne smrti koje su prouzročila plovila koja djeluju na području Sporazuma pod jurisdikcijom bilo koje stranke, a koja nisu zatražila granice smrtnosti dupina za svoju flotu, oduzimaju se također od te rezervne dodjele.
8. Granica smrtnosti dupina ne dodjeljuje se plovilu, osim ako su u zadnjoj godini u kojoj je imalo granicu smrtnosti dupina prije godine podnošenja zahtjeva za određivanje granice smrtnosti dupina, najmanje 5 % ukupnog ulova tog plovila bili dupini i ako je prosječni ulov žutoperajne tune u njegovom ulovu dupina iznosio najmanje 3 metričke tone po ulovu. Na drugi način plovilu se ne može dodijeliti granica smrtnosti dupina u sljedećoj godini u slučajevima više sile, koji su utvrđeni prema Prilogu IV. ovom Sporazumu, i koji su spriječili plovilo da ispuni te zahtjeve. Plovilo koje prvi put podnosi zahtjev za dodjelu granice smrtnosti dupina ne podliježe ovoj odredbi.
9. Granica smrtnosti dupina ne dodjeljuje se plovilu za koje su stranke utvrdile da je počinilo kršenja, što je potvrđeno prinudnim mjerama koje je stranka pod čijom jurisdikcijom plovilo djeluje poduzela protiv takvog plovila, a koja smanjuju učinkovitost Međunarodnog programa za zaštitu dupina.
10. Pojedine stranke s plovilima koja ispunjavaju uvjete za ulov tune zajedno s dupinima upravljaju svojim granicama smrtnosti dupina na odgovoran način, pod uvjetom da se niti jednom pojedinom plovilu ne smije dodijeliti ukupna godišnja granica smrtnosti dupina koja prelazi granicu smrtnosti dupina, a koju je na temelju Sporazuma iz La Jolle Međunarodna komisija za preispitivanje utvrdila za 1997. i unijela u zapisnik na 14. sjednici Međunarodne komisije za preispitivanje održane 19. i 20. veljače 1997. Niti jedna stranka ne smije dodijeliti ukupnom broju svojih plovila koja ispunjavaju uvjete veći broj od granica smrtnosti dupina koje su predmetnoj stranci bile dodijeljene prema odjeljcima I. i III. ovog Priloga. Pri početnoj dodjeli granica smrtnosti dupina ne smije se plovilu dodijeliti granica smrtnosti dupina koja prelazi prosječnu granicu smrtnosti dupina za pojedino plovilo, osim ako je to plovilo postiglo bolje rezultate u smanjenju smrtnosti dupina prema podacima za prethodne dvije godine Međunarodne komisije za preispitivanje, od prosječnog rezultata međunarodne flote u cjelini. Pri početnoj dodjeli granica smrtnosti dupina plovilu se ne smije dodijeliti granica smrtnosti dupina koja prelazi prosječnu granicu smrtnosti dupina za pojedino plovilo, ako je to plovilo tijekom prethodne dvije godine počinilo kršenja iz odjeljka III. stavka 4. ovog Priloga, ovisno o uvjetima utvrđenima u skladu s tim stavkom.
11. Ako ukupna smrtnost dupina kod flote neke stranke dosegne ili prijeđe ukupnu vrijednost granice smrtnosti dupina koja joj je dodijeljena prema ovom Prilogu, sva plovila koja djeluju pod jurisdikcijom te stranke prestaju s ribolovom tuna u kojem se pojavljuju dupini.
12. Svaka stranka izvješćuje direktora najkasnije do 1. veljače svake godine o početnoj dodjeli granice smrtnosti dupina svojim flotama. Niti jedno plovilo ne smije početi s ribolovom tuna u kojem se pojavljuju dupini, sve dok direktor ne primi takvu obavijest.

II. KORIŠTENJE GRANICA SMRTNOSTI DUPINA

1. Svako plovilo kojemu je dodijeljena granica smrtnosti dupina za cijelu godinu i koje prije 1. travnja te godine ne okružuje dupine, ili kojemu je dodijeljena granica smrtnosti dupina za drugo polugodište i koje prije 1. listopada te godine ne okružuje dupine, ili kojemu je za putovanje dodijeljena granica smrtnosti dupina iz

rezervne dodjele i koje tijekom tog putovanja ne okružuje dupine, gubi - osim u slučaju više sile ili izvanrednih okolnosti dogovorenih s Međunarodnom komisijom za preispitivanje, svoju granicu smrtnosti dupina i ne smije okruživati dupine u preostalom razdoblju te godine. Neovisno o odredbama Priloga VII. stavka 9. o odlučivanju Međunarodne komisije za preispitivanje, zahtjev stranke za izuzećem njezinih plovila zbog više sile ili izvanrednih okolnosti smatra se odobrenim od strane Međunarodne komisije za preispitivanje, osim ako većina vladinih članova Međunarodne komisije za preispitivanje ne podupre formalni i obrazloženi prigovor druge stranke protiv takvog zahtjeva. Svi zahtjevi za izuzećem upućuju se tajništvu do 1. travnja, a svi formalni prigovori šalju se tajništvu do 20. travnja. Svako plovilo koje izgubi svoju granicu smrtnosti dupina dva puta uzastopno nema pravo na dodjelu granice smrtnosti dupina za sljedeću godinu.

2. U roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, Međunarodna komisija za preispitivanje u suradnji sa znanstvenim osobljem IATTC-a razvija i preporuča sustav za mjerenje iskorištenosti granice smrtnosti dupina radi sprečavanja neutemeljenih zahtjeva za dodjeljivanjem granica smrtnosti dupina. Taj preporučeni sustav podnosi se na razmatranje na sjednici stranaka.

III. UPORABA ODUZETIH ILI NEISKORIŠTENIH GRANICA SMRTNOSTI DUPINA

1. Nakon 1. travnja svake godine, sve prema odluci direktora u skladu s odjeljkom II. neiskorištene ili na drugi način oduzete granice smrtnosti dupina ponovno se dodjeljuju strankama u skladu s ovim odjeljkom.
2. Najkasnije do 1. svibnja svake godine granice smrtnosti dupina za cijelu godinu, dodijeljene plovilima koja ih sukladno odjeljku II. nisu iskoristila ili su im na drugi način bile oduzete, direktor ponovno dodjeljuje strankama u skladu s utvrđenom formulom prema odjeljku I. stavku 5., ali nakon usklađivanja te formule prema niže navedenim podstavcima (a), (b) i (c). Te dodatne granice smrtnosti dupina pojedine stranke mogu ponovno dodijeliti plovilima koja ostvaruju uvjete i koja su pod jurisdikcijom te stranke, ovisno o ograničenjima i uvjetima prema stavcima 3., 4., 5., 6. i 7. ovog odjeljka.
 - (a) Pri ponovnoj dodjeli, svako plovilo koje je prema ovom stavku izgubilo ili mu je na drugi način oduzeta granica smrtnosti dupina, kao i svako plovilo koje nakon roka iz odjeljka I. stavka 1. podnosi zahtjev za granicu smrtnosti dupina za drugo polugodište, ne uzima se u obzir;
 - (b) Prije utvrđivanja broja granica smrtnosti dupina koji prema ovom odjeljku stoji na raspolaganju za ponovnu dodjelu, obavlja se usklađivanje tako da se od tog broja oduzimaju sve zabilježene smrtnosti dupina koje su prouzročila plovila koja su izgubila svoje granice smrtnosti dupina prema odjeljku II. stavku 1.
 - (c) Prije utvrđivanja broja granica smrtnosti dupina koji prema ovom odjeljku stoji na raspolaganju za ponovnu dodjelu, direktor oduzima jednu trećinu prosječne granice smrtnosti dupina za pojedina plovila izračunane u skladu s odjeljkom I. stavkom 5. za dodjelu svakom plovilu koje prije utvrđenog roka prema odjeljku I. stavku 1. podnese zahtjev za dodjelu granice smrtnosti dupina za drugo polugodište. Te granice smrtnosti dupina za drugo polugodište direktor dodjeljuje strankama proporcionalno na temelju jurisdikcije odgovarajućih stranaka nad plovilima iz ovog podstavka. Granice smrtnosti dupina za drugo polugodište, koje stranke dodjeljuju plovilima pod čijom jurisdikcijom ona djeluju, ne smiju prijeći jednu trećinu prosječne granice smrtnosti dupina za pojedina plovila izračunane prema odjeljku I. stavku 5. Ta plovila ne smiju započeti s okruživanjem dupina prije 1. srpnja te godine.
3. Svaka stranka može granice smrtnosti dupina svojih kvalificiranih plovila, koja ispunjavaju utvrđene kriterije iz odjeljka I. stavka 2. ovog Priloga, uskladiti prema gore ili prema dolje, pod uvjetom da se niti jednom plovilu ne smije dodijeliti granica smrtnosti dupina koja je za 50 % veća od njegove početne granice smrtnosti dupina, osim ako je to plovilo prema mjerenjima Međunarodne komisije za preispitivanje uspjelo smanjiti smrtnosti dupina u značajnom omjeru koji spada u gornjih 60 % od ukupnih rezultata međunarodne flote u cjelini, na temelju podataka Međunarodne komisije za preispitivanje iz prethodne godine. Stranka koja poduzima takvo usklađivanje o tome obavješćuje direktora najkasnije do 20. svibnja i usklađivanje ne stupa na snagu sve dok direktor o njemu ne bude obaviješten.

4. Niti jedna stranka ne smije povećati svoju početnu granicu smrtnosti dupina za plovilo, ako je Međunarodna komisija za preispitivanje za predmetnu godinu ili za prethodne dvije godine utvrdila, a stranka koja ima jurisdikciju nad plovilom se složila, da:
- (a) je plovilo ribarilo bez promatrača;
 - (b) je plovilo bez granice smrtnosti dupina okruživalo dupine;
 - (c) je plovilo okruživalo dupine nakon postizanja svoje granice smrtnosti dupina;
 - (d) je plovilo okruživalo dupine znajući da se radi o zabranjenom ribljem naselju;
 - (e) su zapovjednik, posada ili vlasnik broda počinili neku od aktivnosti iz Priloga II. stavka 6. točke (f) ovog Sporazuma;
 - (f) je plovilo ilegalno noću bacalo mreže; ili
 - (g) je plovilo u fazi ribolovne djelatnosti koja uključuje dupine koristilo eksplozivna sredstva.

Za kršenja opisana pod točkama (a), (b), (c), (d), (f) i (g) smatrat će se da je stranka dala suglasnost, ako ne uloži prigovor Međunarodnoj komisiji za preispitivanje u roku od šest mjeseci nakon što je Međunarodna komisija za preispitivanje objavila moguće kršenje. Za kršenje opisano pod točkom (e) smatrat će se da je stranka dala suglasnost, ako u roku od 12 mjeseci od takve obavijesti ne uloži prigovor Međunarodnoj komisiji za preispitivanje.

Obavijest stranke da se moguća kršenja istražuju smatra se prigovorom u smislu ovog stavka, pod uvjetom da prije isteka razdoblja od 6 ili 12 mjeseci tajništvo primi obavijest.

U takvim će se slučajevima smatrati da je stranka dala suglasnost kršenju, ako ta stranka u roku od dvije godine od datuma kad joj je moguće kršenje prvobitno prijavljeno ne zaključi svoju istragu i obavijesti Međunarodnu komisiju za preispitivanje o konačnim rezultatima, osim u slučaju opisanom u sljedećem stavku.

Ako predmetna stranka nije u stanju zaključiti istragu u roku od dvije godine, stranka izvještava Međunarodnu komisiju za preispitivanje o statusu istrage i predviđenom datumu završetka. Stranka dostavlja takvo izvješće na svakoj sljedećoj sjednici Međunarodne komisije za preispitivanje sve dok se slučaj ne riješi. Ako izvješća nema, smatrat će se da se stranka suglasila s mogućim kršenjem. Tajništvo izvješćuje predmetnu stranku o slučajevima za koje ističe rok i za koje treba ažurirati informacije.

5. Stranka ne smije plovilu dodijeliti dodatnu granicu smrtnosti dupina, osim ako je to plovilo cijelu godinu na brodu imalo sav potreban pribor i opremu za zaštitu dupina; takva dodatna dodjela nije moguća za plovila koja su svoju početnu granicu smrtnosti dupina prekoračila prije 1. travnja, osim ako stranke u savjetovanju s Međunarodnom komisijom za preispitivanje ne utvrde da su u ovom slučaju odgovorne viša sila ili izvanredne okolnosti.
6. Za svako plovilo koje prelazi svoju granicu smrtnosti dupina u zadanoj godini, uključujući moguća usklađivanja sukladno ovom Prilogu, iznos takvih prekoračenja uz dodatnih 50 % tog iznosa, osim ako Međunarodna komisija za preispitivanje ne preporuči drukčije, oduzima se od granica smrtnosti dupina koje je tom plovilu dodijelila stranka pod čijom jurisdikcijom plovilo djeluje u narednim godinama na način koji propisuje Međunarodna komisija za preispitivanje.

7. Ako u bilo kojem trenutku plovilo dosegne ili prijeđe svoju granicu smrtnosti dupina, uključujući moguća usklađivanja prema ovom Prilogu, to plovilo smjesta prestaje s ribolovom tune zajedno s dupinima.

IV. PROVEDBA

1. Stranke vode računa da se pri provedbi sustava granica smrtnosti dupina, utvrđenog ovim Prilogom, ne prijeđu utvrđene godišnje gornje granice smrtnosti dupina po ribljem naselju, kako je određeno Prilogom III.
 2. U slučajevima neuobičajenih ili izvanrednih okolnosti, nepredviđenih ovim Prilogom, stranke prema preporukama Međunarodne komisije za preispitivanje mogu poduzeti potrebne mjere radi provedbe sustava granica smrtnosti dupina u skladu s odredbama ovog Priloga.
 3. Ako smrtnost u dotičnoj godini prema mišljenju Međunarodne komisije za preispitivanje značajno naraste, Međunarodna komisija za preispitivanje preporučuje strankama sazivanje sastanka radi preispitivanja i određivanja razloga smrtnosti i pronalaženja rješenja za otklanjanje tih uzroka.
-

PRILOG V.

ZNANSTVENI SAVJETODAVNI ODBOR

1. Stranke održavaju postojanje Znanstvenog savjetodavnog odbora tehničkih stručnjaka, osnovanog na temelju Sporazuma iz La Jolle, radi pružanja pomoći direktoru s obzirom na pitanja:
 - (a) izmjene sadašnje tehnologije u pogledu kružne mreže plivarice radi smanjenja vjerojatnosti smrtnosti dupina; i
 - (b) traženja alternativnih načina ribolova velike žutoperajne tune.
 2. Zadaće i odgovornosti Odbora su:
 - (a) sastati se najmanje jednom godišnje;
 - (b) preispitati planove, prijedloge i istraživačke programe IATTC-a radi ispunjavanja ciljeva navedenih u gornjem stavku 1.;
 - (c) pružiti savjet direktoru u pitanjima koncipiranja, pospješivanja i usmjeravanja istraživanja radi postizanja ciljeva navedenih u gornjem stavku 1.; i
 - (d) pomoći direktoru pri traženju financijskih izvora za provedbu takvog istraživanja.
 3. Odbor se sastoji od najviše 10 članova, od čega su najviše dva iz iste države, izabranih iz međunarodne zajednice znanstvenika, stručnjaka za ribolovne alate, ribolovnu industriju i od ekologa. Direktor predlaže članove na temelju njihove tehničke stručnosti, a stranke potvrđuju svakog člana.
-

PRILOG VI.

NACIONALNI ZNANSTVENI SAVJETODAVNI ODBORI

1. Zadaće nacionalnih znanstvenih savjetodavnih odbora (NATSAC) osnovanih u skladu s člankom XI. ovog Sporazuma su, *inter alia*:
 - primati i ispitati odgovarajuće podatke, uključujući podatke koje direktor pruža nacionalnim vlastima,
 - savjetovati njihove vlade i preporučiti mjere i aktivnosti koje bi se trebale poduzeti radi zaštite i upravljanja ribljim naseljima živih morskih resursa na području Sporazuma,
 - dati preporuke njihovim vladama o potrebama istraživanja, uključujući istraživanja ekosustava, posljedica klimatskih, ekoloških i društveno-gospodarskih čimbenika, posljedica ribolova kao i mjera predviđenih ovim Sporazumom, ribolovnih tehnika i praksa, te istraživanja alatnih tehnologija, uključujući razvoj i uporabu selektivnih, ekoloških i isplativih ribolovnih alata kao i koordinacija i pospješivanje takvog istraživanja,
 - provoditi znanstvena ispitivanja i procjene do 1998. ili što je prije moguće nakon toga, radi približavanja cilju za 2001. postizanja godišnje gornje granice po ribljim naseljima od 0,1 % $N_{\min}$ i dati odgovarajuće preporuke njihovim vladama u pogledu tih ispitivanja i procjena kao i dodatne procjene u 2001. godini u skladu s ovim Sporazumom,
 - osigurati urednu i pravodobnu potpunu razmjenu podataka između stranaka i nacionalnih znanstvenih savjetodavnih odbora o ulovu tuna i povezanih vrsta te o usputnom ulovu, uključujući podatke o smrtnosti dupina, s ciljem pružanja preporuka njihovim vladama za zaštitu i upravljanje kao i preporuka za njihovu provedbu i znanstveno istraživanje bez kršenja povjerljivosti poslovnih podataka,
 - savjetovati se, prema potrebi, s drugim stručnjacima zbog prikupljanja što je moguće više informacija koje mogu biti korisne za postizanje ciljeva ovog Sporazuma, i
 - obavljati sve ostale zadaće koje im njihove vlade povjere.
2. Izvješća nacionalnih znanstvenih savjetodavnih odbora, uključujući njihove zajedničke sastanke, daju se na raspolaganje strankama i javnosti na način sukladan svim važećim zahtjevima o povjerljivosti.
3. Pored sastanaka sukladno članku XI. stavku 3., direktor može sazvati sastanke radi omogućavanja konzultacija između nacionalnih znanstvenih savjetodavnih odbora.
4. Zadaće sastanaka nacionalnih znanstvenih savjetodavnih odbora su:
 - razmijeniti informacije,
 - preispitati istraživanje IATTC-a radi postizanja ciljeva ovog Sporazuma, i
 - dati preporuke direktoru za budući istraživački program radi ostvarenja ciljeva ovog Sporazuma.
5. Članove nacionalnih znanstvenih savjetodavnih odbora neke stranke koji sudjeluju na sastanku imenuje ta stranka.

PRILOG VII.

MEĐUNARODNA KOMISIJA ZA PREISPITIVANJE

1. U skladu s člankom XII. ovog Sporazuma, Međunarodna komisija za preispitivanje ima sljedeće zadaće:
 - (a) svake godine sastaviti popis plovila koja ispunjavaju uvjete za dodjelu granica smrtnosti dupina prema odredbama iz Priloga IV.;
 - (b) analizirati izvješća podnesena Međunarodnoj komisiji za preispitivanje o svim ribolovnim putovanjima za ulov tune koja su obavila plovila obuhvaćena ovim Sporazumom;
 - (c) utvrditi moguća kršenja na temelju popisa mogućih kršenja, koji su stranke na sastanku odobrile;
 - (d) izvijestiti svaku stranku preko direktora o mogućim kršenjima, koja su počinila plovila koja plove pod njezinom zastavom ili djeluju pod njezinom jurisdikcijom, te primiti informacije o radnjama koje poduzima predmetna stranka;
 - (e) voditi ažurirano izvješće o radnjama koje stranke poduzimaju radi osiguravanja odgovarajućeg osposobljavanja zapovjednika, te voditi popis zapovjednika ribarskih plovila koji na temelju informacija koje stranke pružaju ispunjavaju utvrđene zahtjeve u pogledu postizanja rezultata;
 - (f) preporučiti sastanku stranaka odgovarajuće mjere za postizanje ciljeva ovog Sporazuma, posebno one koje se odnose na uporabu alata, opreme i ribolovnih tehnika uzimajući u obzir poboljšanja u tehnologiji, te usvojiti prikladne poticaje za zapovjednike i posadu radi ispunjenja ciljeva ovog Sporazuma;
 - (g) pripremiti i dostaviti sastanku stranaka godišnje izvješće o onim vidovima djelatnosti plovila koji se odnose na provedbu ovog Sporazuma, uključujući sažetak mogućih utvrđenih kršenja i radnji koje su stranke poduzele;
 - (h) predložiti strankama načine za postupno smanjenje slučajne smrtnosti dupina za ribolova na području Konvencije;
 - (i) obaviti ostale zadaće koje su joj stranke dodijelile na sastanku.
2. Međunarodna komisija za preispitivanje sastoji se od predstavnika stranaka (članova vlade), tri predstavnika nevladinih ekoloških organizacija s priznatim iskustvom u pitanjima koja se odnose na ovaj Sporazum i s uredima na području stranke, te tri predstavnika iz industrije tuna koja djeluje pod jurisdikcijom bilo koje od stranaka na području Sporazuma (nevladini članovi).
3. Mandat nevladinih članova traje dvije godine i počinje na prvom sastanku Međunarodne komisije za preispitivanje neposredno nakon njihovoga izbora.
4. Nevladini se članovi biraju u skladu sa sljedećim postupkom:
 - (a) prije isteka mandata nevladinog člana, odgovarajuće nevladine organizacije mogu predložiti direktoru 60 dana prije isteka mandata imenovanje kandidata. Uz svako se treba priložiti životopis. Aktualni nevladini članovi mogu se imenovati za daljnje razdoblje;

- (b) čim direktor dobije imenovanja, on ih u roku od 10 dana u pisanom obliku šalje strankama. Stranke trebaju poslati direktoru svoje glasove u roku od 20 dana nakon što direktor pošalje imenovanja. U ovom se izboru biraju tri kandidata iz svakog nevladinog sektora, koji dobiju najveći broj glasova; kandidat koji četvrti po redu dobije najveći broj glasova imenuje se zamjenikom. U slučaju jednakog broja glasova, direktor treba sazvati novo glasovanje stranka radi određivanja člana i njegova zamjenika;
 - (c) ako je nevladino mjesto trajno upražnjeno zbog smrti, ostavke ili nesudjelovanja na tri uzastopna sastanka Međunarodne komisije za preispitivanje, zamjenik preuzima to prazno mjesto za preostalo vrijeme mandata. Kandidat koji je peti po redu dobio najveći broj glasova na izborima iz stavaka (a) i (b) imenuje se zamjenikom. Ako se pojavi dodatno slobodno mjesto, direktor izvješćuje odgovarajuće nevladine organizacije kako bi se novi kandidati mogli prijaviti u izbornom postupku u skladu s onim opisanim u stavcima (a) i (b);
 - (d) svaki zamjenik može sudjelovati na sastancima Međunarodne komisije za preispitivanje, ali nema pravo govoriti, ako su svi članovi iz njegovoga/njezinog sektora prisutni.
- 5. Međunarodna komisija za preispitivanje održava najmanje tri sastanka godišnje, pri čemu se jedan po mogućnosti održava za redovnog sastanka stranaka.
 - 6. Međunarodna komisija za preispitivanje na zahtjev barem dvije stranke može sazvati dodatne sastanke pod uvjetom da taj zahtjev podupire većina stranaka.
 - 7. Sastancima Međunarodne komisije za preispitivanje predsjedna predsjednik, kojeg na početku svakog sastanka biraju članovi vlade i koji odlučuje o dnevnom redu. Svaki član ima pravo zahtijevati da se svaka predsjednikova odluka donese kako je navedeno u stavku 9. ovog Priloga.
 - 8. Sastanci se održavaju na španjolskom i engleskom, a dokumenti Međunarodne komisije za preispitivanje pripremaju se na oba jezika.
 - 9. Odluke se na sastancima Međunarodne komisije za preispitivanje donose konsenzusom između članova vlade.
 - 10. Za sudjelovanje na sastancima Međunarodne komisije za preispitivanje primjenjuju se sljedeći kriteriji:
 - (a) broj osoba koji stranka može uključiti u svoju delegaciju na sastanku Međunarodne komisije za preispitivanje nije ograničen;
 - (b) svaku državu članicu IATTC-a ili potpisnicu ovog Sporazuma može zastupati promatrač;
 - (c) svaku državu koja nije članica IATTC-a i svaku državu ili organizaciju regionalne gospodarske integracije, koja nije potpisnica ovog Sporazuma, može zastupati promatrač uz prethodnu obavijest vladinim članovima Međunarodne komisije za preispitivanje, osim ako neki od vladinih članova Međunarodne komisije za preispitivanje ne uloži prigovor u pisanom obliku;
 - (d) direktor može pozvati zastupnike međuvladinih organizacija kao promatrače, uz prethodnu obavijest članovima Međunarodne komisije za preispitivanje, osim ako neki od vladinih članova Međunarodne komisije za preispitivanje ne uloži prigovor u pisanom obliku;
 - (e) u svim slučajevima iz gornjih točaka (c) i (d), direktor ne otkriva identitet stranke koja je uložila prigovor;
 - (f) svaki je promatrač ograničen na dva delegata, ali ih može dovesti više uz odobrenje dvije trećine vladinih članova Međunarodne komisije za preispitivanje.

11. U hitnim slučajevima i ne dovodeći u pitanje odredbe stavka 9. ovog Priloga, Međunarodna komisija za preispitivanje može donijeti odluke glasovanjem vladinih članova dopisno prema sljedećem postupku:
- (a) prijedlog se u pisanom obliku šalje svim članovima Međunarodne komisije za preispitivanje sa svom pratećom dokumentacijom najmanje 14 dana prije predloženog datuma početka valjanosti rezolucije ili mjere; glasovi se šalju direktoru najkasnije sedam dana prije predloženog datuma početka valjanosti;
 - (b) prijedlog se smatra hitnim osim ako obična većina vladinih članova ne uloži prigovor u pisanom obliku; prijedlog se prihvaća osim ako neki od vladinih članova ne uloži prigovor u pisanom obliku; i
 - (c) direktor šalje prijedlog kao i popratnu dokumentaciju, dobiva i broji glasove, te izvješćuje članove Međunarodne komisije za preispitivanje o rezultatima glasovanja čim isto bude završeno.
12. Direktor će obaviti zadaće tajnika, koje uključuju:
- (a) pomaganje pri sazivanju i organizaciji sastanaka Međunarodne komisije za preispitivanje;
 - (b) predstavljanje informacija koje su Međunarodnoj komisiji za preispitivanje potrebne za obavljanje njezinih zadaća i odgovornosti, uključujući obrasce Međunarodne komisije za preispitivanje za promatrača i obrasce za terenske podatke koji pružaju informacije o djelatnostima plovila, smrtnosti dupina, te o prisutnosti, uvjetima i uporabi opreme i alata za zaštitu dupina;
 - (c) pripremanje zapisnika svih sastanaka i izrada posebnih izvješća i dokumenata koji se bave djelatnostima Međunarodne komisije za preispitivanje;
 - (d) pružanje svakoj stranci preporuka i informacija o mogućim kršenjima, koje je Međunarodna komisija za preispitivanje utvrdila za plovila pod njezinom jurisdikcijom, a koje stranke uzimaju na razmatranje;
 - (e) slanje Međunarodnoj komisiji za preispitivanje informacija, dobivenih od stranka, o mjerama poduzetima u pogledu mogućih kršenja, koje je utvrdila Međunarodna komisija za preispitivanje;
 - (f) objavljivanje godišnjeg izvješća Međunarodne komisije za preispitivanje koji se, u skladu s uputama sa sastanka stranaka, stavlja na raspolaganje javnosti;
 - (g) pružanje članovima Međunarodne komisije za preispitivanje informacija dobivenih od stranaka iz stavka 1. točke (e) ovog Priloga; i
 - (h) obavljanje ostalih zadataka potrebnih za ostvarivanje zadaća Međunarodne komisije za preispitivanje, koje su joj stranke dodijelile.
13. Pravila postupka Međunarodne komisije za preispitivanje mogu se izmijeniti na sastanku stranaka. Međunarodna komisija za preispitivanje može predložiti izmjene.
14. Članovi Međunarodne komisije za preispitivanje i ostali sudionici, koji su kao promatrači pozvani sudjelovati na sastancima Međunarodne komisije za preispitivanje, postupaju sa svim informacijama iznesenima na takvim sastancima u skladu s odredbama o povjerljivosti iz članka XVIII. ovog Sporazuma.
-

PRILOG VIII.

OPERATIVNI ZAHTJEVI ZA PLOVILA

1. Za potrebe ovog Priloga:

- (a) „traka” znači dio mreže koji je dubok približno 6 hvata;
- (b) „povlačenje” znači postupak za oslobađanje uhvaćenih dupina u kojem se tijekom izvlačenja mreže motori plovila stavljaju u stražnji pogon, što uzrokuje da dio mreže koji je ostao u vodi oblikuje kanal, te da gornji rub mreže potone na vrhu kanala;
- (c) „snop” znači dužina skupljenog gornjeg ruba mreže;
- (d) „izvlačenje” znači dio ribarskog postupka pri kojem je ulov koncentriran blizu površine kako bi se utovarao na palubu broda.

2. Zhtjevi za alate i opremu za zaštitu dupina

Plovilo s kapacitetom nosivosti preko 363 metričke tone (400 kratke tone) koje djeluje na području Sporazuma:

- (a) ima kružnu mrežu plivaticu opremljenu sa sigurnosnom pločom za dupine (DSP) sa sljedećim svojstvima:
 - i. najmanja dužina iznosi 180 hvata (izmjerena prije postavljanja), osim što se najmanja dužina sigurnosne ploče za dupine za mreže dublje od 18 traka mora utvrditi u omjeru od 10 hvata po dužini za svaku traku dubine mreže. Zaštitna se ploča za dupine mora postaviti tako da pri povlačenju pokriva kanal uzduž gornjeg ruba mreže, počevši od vanjskog kraja zadnjeg potegnutoг snopa i nastavljajući do najmanje dvije trećine udaljenosti od vrha kanala, koji nastaje pri povlačenju, do točke na kojoj se mreža pričvršćuje na krmu. Sigurnosna ploča za dupine sastoji se od tkanine s mrežnim tegom, koji ne prelazi 1 1/4 inča (3,2 cm) rastegnute mreže, koja se spušta od gornjeg ruba mreže do dubine od najmanje dvije trake;
 - ii. svaki se kraj obilježava jasno vidljivom oznakom;
 - iii. svaki razmak između pluta ili gornjeg dijela mreže i mrežnog tega ne smije u promjeru biti veći od 1 3/8 inča (3,5 cm);
- (b) raspolaže s najmanje tri brza motorna čamca spremna za uporabu i opremljena spojnicama ili klinovima za vuču i užetima za tegljenje;
- (c) ima splav spremnu za uporabu i primjerenu za promatranje i spašavanje dupina;
- (d) ima najmanje dvije maske za lice spremne za uporabu i prikladne za podvodno promatranje; i
- (e) ima reflektor velikog dometa, spreman za uporabu, s najmanjom jakosti svjetlosnog toka od 140 000 lumena.

3. Zahtjevi i zabrane u pogledu zaštite i puštanja dupina

Plovilo s kapacitetom nosivosti preko 363 metričke tone (400 kratke tone) koje djeluje na području Sporazuma:

- (a) tijekom svakog okruživanja pri kojem su zarobljeni dupini obavlja postupak povlačenja, sve dok se ne iscrpe mogućnosti za spašavanje živih dupina iz mreže ovim postupkom. Najmanje se jedan član posade mora angažirati tijekom povlačenja radi pružanja pomoći u oslobađanju dupina;
- (b) poduzima daljnje napore za oslobađanje živih dupina, koji su nakon povlačenja ostali u mreži, tako da se oslobode svi živi dupini prije početka postupka izvlačenja mreže;
- (c) ne izvlači ili ubire mrežom žive dupine;
- (d) izbjegava ozljeđivanje ili ubijanje dupina zarobljenih tijekom ribolovnih aktivnosti;
- (e) završava s povlačenjem najkasnije 30 minuta nakon zalaska sunca kako su utvrdile stranke prema točnom i pouzdanom izvoru. Okruženje koje ne ispunjava taj zahtjev označava se kao „noćno okruživanje”;
- (f) tijekom bilo koje faze ribolovne aktivnosti koja uključuje dupine, ne upotrebljava nikakve vrste eksplozivnih sredstava (podvodne baklje se ne smatraju eksplozivnim sredstvima);
- (g) prestaje s okruživanjem dupina kad dosegne granicu smrtnosti dupina;
- (h) ne smije namjerno okruživati dupine, ako plovilu nije dodijeljena granica smrtnosti dupina; i
- (i) periodično poravnava mrežu radi osiguranja pravilnog položaja zaštitne ploče za dupine tijekom postupka povlačenja na temelju kriterija koje je utvrdila Međunarodna komisija za preispitivanje.

Potrebno je naglasiti da poštivanje gornjih zahtjeva ne smije dovesti do toga da se članovi posade dovedu u situacije koje predstavljaju nepotrebne rizike za njihovu osobnu sigurnost.

4. Izuzeća

- (a) Plovilo bez granice smrtnosti dupina izuzima se od uvjeta iz stavka 2. ovog Priloga i obveze provođenja manevra povlačenja iz stavka 3. ovog Priloga, osim ako stranka s jurisdikcijom nad tim plovilom ne utvrdi drukčije.
- (b) Svako takvo plovilo koje slučajno uhvati dupine mora ih pokušati osloboditi, koristeći sva sredstva koja su mu na raspolaganju, uključujući prekid okruživanja i uzimajući u obzir zahtjeve iz stavka 3. ovog Priloga.

5. Postupanje s promatračima

Zapovjednici, posada i ostali članovi posade vrše svoje odgovornosti u pogledu prisutnosti promatrača na njihovim plovila kako je utvrđeno u Prilogu II. stavku 6.

6. Plovila s manje od 363 metričke tone (400 kratke tone)

Ni jedno plovilo s kapacitetom nosivosti od 363 metričke tone (400 kratke tone) ili manje ne smije namjerno okruživati dupine.

PRILOG IX.

ELEMENTI PROGRAMA ZA PRAĆENJE I PROVJERU TUNE

1. Sukladno članku V. stavku 1. točki (f), stranke utvrđuju program za praćenje i provjeru tuna koje su plovila ulovila na području Sporazuma na temelju sljedećih elemenata:
 - (a) uporaba metode izračuna težine radi praćenja ulovljene, istovarene, obrađene i izvezene tune;
 - (b) dodatne mjere za povećanje trenutačne pokrivenosti promatračima, uključujući utvrđivanje kriterija za sposobljavanje i poboljšanje mogućnosti i postupaka praćenja i izvješćivanja;
 - (c) utvrđivanje mjesta za spremanje ribe, postupaka za zatvaranje skladišta, postupaka za praćenje i potvrđivanje iznad i ispod palube ili jednako učinkovite metode;
 - (d) izvješćivanje, primanje i spremanje baza podataka poslanih s plovila putem radija ili telefaksa, koji sadrže informacije o praćenju i provjeri takvih tuna;
 - (e) provjera i praćenje tune s obale tijekom ulova, pretovara ili prerade pomoću evidencije o putovanjima iz Programa promatranja na brodu;
 - (f) provedba periodičnih revizija i kontrola na licu mjesta ulovljenih, istovarenih i obrađenih proizvoda od tune; i
 - (g) omogućavanje pravodobnog pristupa odgovarajućim podacima.
 2. Svaka stranka provodi ovaj program na svojem zadanom području, na plovilima pod njezinom jurisdikcijom i na morskim područjima nad kojima ima suverenost ili suverena prava i jurisdikciju.
-

PRILOG X.

SMJERNICE I KRITERIJI ZA SUDJELOVANJE PROMATRAČA NA SASTANKU STRANAKA

1. Direktor poziva na sastanke stranaka, sazvane sukladno članku VIII., međuvladine organizacije čiji je rad relevantan za provedbu ovog Sporazuma kao i nestranke čije sudjelovanje može pospješiti provedbu ovog Sporazuma.
 2. Nevladine organizacije (NGO) s priznatim iskustvom u pitanjima koja se odnose na ovaj Sporazum imaju pravo sudjelovati kao promatrači na svim sastancima stranaka, sazvanima sukladno članku VIII., osim na sastancima u ograničenom sastavu ili na sastancima vođa delegacija.
 3. Svaka nevladina organizacija koja želi sudjelovati kao promatrač na sastanku stranaka izvješćuje direktora o svojoj želji za sudjelovanjem najmanje 50 dana prije sastanka. Direktor izvješćuje stranke o imenima tih nevladinih organizacija najmanje 45 dana prije početka sastanka.
 4. Ako se obavijest o održavanju sastanka stranaka šalje u roku manjem od 50 dana, direktor može fleksibilnije postupiti u pogledu datuma i slanja pozivnica.
 5. Nvladina organizacija koja želi sudjelovati kao promatrač može tako učiniti, osim ako većina stranaka ne uloži prigovor u pisanom obliku najmanje 30 dana prije početka predmetnog sastanka.
 6. Svaki promatrač koji sudjeluje može:
 - (a) sudjelovati na sastancima na temelju stavka 2. ovog Priloga, ali ne smije glasovati;
 - (b) na poziv predsjednika dati usmene izjave tijekom sastanaka;
 - (c) uz odobrenje predsjednika razdijeliti dokumente na sastanku; i
 - (d) prema potrebi, uz odobrenje predsjednika, sudjelovati u drugim djelatnostima.
 7. Direktor može od promatrača nevladinih organizacija zatražiti plaćanje odgovarajuće naknade i pokrivanje troškova povezanih s njihovim sudjelovanjem (npr. troškovi preslikavanja).
 8. Svim se promatračima koji su primljeni na sastanak stranaka šalje ili na drukčiji način dostavlja ista dokumentacija, koja je općenito na raspolaganju strankama, osim dokumentacije koja sadrži povjerljive poslovne podatke.
 9. Svi promatrači koji su primljeni na sastanak stranaka poštuju sva pravila i postupke važeće za ostale sudionike sastanka.
-